

Asszonyok, akik a front mögött bolyonganak.

— Képek a kárpáti harctér mögül. —

Kaufmann Ede, a *Neues Wiener Tagblatt* harctéri tudósítója Galicián és Magyarországon keresztül történt utazása alatt sok leánnyal és asszonnyal találkozott, akik vőlegényeiket, illetve férjeiket keresték. Elhagyták otthonukat — írja — és szenvedtek, túrtak és nélkülöztek, ahogyan csak a nők tudnak, amikor szeretnek és — végül is célhoz érnek.

— A Kárpátokban találkoztam ilyenekkel legelőször. A hosszú katonavonat kis állomáson vesztegelt. A vonatot kísérő százados ép arról az irtóztató szuronyharcról mesélt, amely a *Delatyn* felé vezető utat uraló magaslatért folyt. Ekkor egy asszony lépett be a fülkébe. Ha más megkísérelte, hogy belépjen abba a fülkébe, amelyben már több mint negyven órája szorongtunk, nyers szavakkal kiutasítottuk. Most mindnyájan hallgattunk. Az egyik kezében nagy táskát tartott a nő, a másikban terjedelmes láti zsákot. Arca a teherből kissé ki volt pirulva, szőke haja a homlokára lógott. Az a főhadnagy, aki mellettem ült és ép az imént kiáltott fel: „A háboru gyönyörü! Csupa férfi, csupa szakáll és csupa fegyver!” elsőnek ugrott fel, összecapta a bokáját és segítségére akart lenni az asszonynak. Ez egy tekintetével köszönetet mondva elhárította a segítséget és nagy erőlködve a hálóba helyezte a táskát és hátzsákot. Azután leült. Egymásra néztünk: Ki ez? Tanítónő vagy póstásnő, aki visszatér otthonába? Önkéntelenül mindnyájan őt néztük. Ő észrevette ezt és szenvedett miatta.

„Százados ur“, kérdeztem, hogy másra tereljem a dolgot, „meg akartam még kérdezni, hogy mely ezredék vettek részt abban az ütközetben, amelyről az imént mesélt.“

A százados egyenként megnevezte azokat. Az asszony feszülten odafigyelt és egyszerre csak mohón belevágott a szavába:

„Az ...ik ezred is ott volt? Százados ur ismeri az ezredet? Az uram ott szolgál, W. főhadnagy!“

A szeretetreméltó százados mindent elbeszél, amit arról az ezredről tudott, sőt azt hiszem, hogy az asszony újabb és újabb kérdéseire, némely dolgot úgy koholt, hogy megnyugtassa az asszonyt.

Egy Salzburg melletti városkából jött. Ura, magasabb tisztviselő, még a háboru elején bevonult és mindjárt a harctérre került. Később vérhasban betegedett meg, és feleségének nem volt szabad őt meglátogatnia. Alig gyógyult fel, ismét a harctérre küldték. Sokáig nem kapott róla és tőle hírt, míg aztán a posta egy tábori lapot hozott, amelyben panaszkodik a hideg ellen. A viszontlátás után lecsillapíthatatlan vágy fogta el és elhatározta: „felkészülsz és elmegy hozzá!“ Hogyan, azt nem tudta, nem is törődött sokat vele. „Kell, hogy sikerüljön!“ mondta magában és nekiindult a világnak.

Eleinte csak ment a dolog. De mikor már közelebb jutott a harctérhez, megkezdődtek a nehézségek. Mindenekelőtt elhagyta egy csomó kofferjét. Csak meleg ruhát és néhány sajátkezüleg elkészített, kedvenc ételét vitte magával. Vonalszakaszról-szakaszra könyörgött az állomástiszteknek, hogy engedjék tovább. Az egyik kérése hatástalan volt. Mindenkinek könyörgött az állomásfőnöktől a szakaszvezetőig, de a parancsnok nem tágitott. El-

mesélte, hogyan érezte magát, mikor a vonat elrobogott és még akkor is utána nézett, mikor az már rég eltűnt. Vissza nem mehetett és így néhány napot volt kénytelen abban a nyomorult fészekben tölteni. Minduntalan kiment az állomásra, éjjel-nappal, míg végre egy vonatot kísérő százados magával vitte. „És most, ugyebár, már nem lehetek messzire az uramtól?“ ... Finom, vékony arccsókája csak úgy tüzelt, mikor ezt kérdezte.

Sok órát utaztunk azután még együtt. Jablonicán elbucsúztam tőle.

Azután még sokszor találkoztam a Kárpátokban és Galiciában ilyen asszonyokkal. Galicia egyik városkájában volt elszámolva az egyik ezred. *Tiszti asszonyok látogatása szigorúan tilos volt.* De akadtak olyan asszonyok is, akik erről a tilalomról mit sem tudtak! Mit tehetett volna az egyik főhadnagy, amikor egyszerre csak megérkezik a felesége? Rögtön visszaküldje? Azt csak nem lehetett! Így aztán a szeretetreméltó plébános rokonává változott és a főhadnagy egyszerre csak nagyon buzgó hívővé lett és minden szabad idejét a plébánián töltötte... De a sors szeszélyes: ép ezt a főhadnagyot küldték tovább északra és mivel a feleségét nem hagyhatta ott, egyszerűen magával vitte a pap rokonát és a pap az Isten nevében rájuk adta az áldását.

Találkoztam egy menyasszonnyal, aki súlyosan sebesült vőlegényét a tábori kórházban kereste fel; egy nővérrel, aki a bátyjához utazott és utközben menyasszonnyá lett. És mindez olyan szép és kedves dolog. És minden, ami szerelemről és szeretetről szól, annyira megkapja az embert ebben a véres háboruban.

A legmeghatóbb volt azonban egy anya, akivel találkoztam. *Közel volt a hatvan évhez.* Egyetlen fia volt a harctéren és hetek óta nem kapott róla hírt. Napok óta utazott aggódva és remegve, él-e még és csak róla beszélt, a gyermekkoráról, állásáról és arról a lelkesültségről, amellyel hadba vonult. Büszke volt rá, mert megkapta az ezüst vitézségi érmet, de a büszkeség mellett ott húzódtak meg a bizonytalanság miatti könyök is a szavában.

Mikor *Máramaroszigeten* leszálltam a vasuti kocsiból, mely *Kolomedéből* hozott hazafelé, a következő jelenetnek voltam tanúja: Egy fiatal magyar asszony jött egy városkából és a harctérre készült, hogy felkeresse az urát. És amikor fel akart szállni a vonatra, egy szomszédos gőzgép alá került, mely megölte. Még kevéssel azelőtt boldogan mesélte: „Az uram semmit sem tud róla, hogy jövök, meglepetés lesz az esküvőnk évfordulójára...“

Nincs többé bosszankodás és kellemetlen kezelési költségek a házicsengő berendezésénél, ha egy **csengőreduktor** kapcsolja a világítási hálózatra. Kezelését s fentartást egyáltalán nem igénye.

Kapható **FONYÓ SOMA** világítási vállalkozónál
Kölcsey-utca, Wagner palota.

Pénzüntézet központ létesítése.

Már a háboru kitörését megelőzőleg is meglehetősen általánossá vált az a nézet, hogy a pénzüntézet kérdés hazánkban nem maradhat a mai rendezetlen állapotban, hanem hogy annak törvényhozási vagy bizonyos szervezkedéssel kapcsolatban önkormányzati uton való rendezése maguknak a pénzüntézeteknek — még pedig kivétel nélkül a visszleszámolási hitelt igénylőknek és a visszleszámolási hitelt nyújtóknak egyaránt — de a betevő és a hitel igénybevételére utalt közönségnek is elodázhatatlan érdeke.

A háboru kitörése óta észlelt jelenségek és beállott viszonyok ugyan megnyugvással tölthetnek el bennünket ateikintetben, hogy pénzüntézet szervezetiünk egészben véve sokkal erősebb, ellentállóképesebb és egészségesebb, semmint bárki is gondolta volna, de mégis kétségtelen, hogy a pénzüntézet kérdés rendezése, ami szükségesnek mutatkozott már a háboru előtt is, elodázhatatlanná vált a háboru és annak közgazdasági kihatásai folytán.

Közgazdasági helyzetünknek a háboru megszüntének idejére való megerősítése érdekében a kormány a pénzüntézet kérdés rendezését a legközelebbi időben óhajtja foganatba venni s minthogy a kérdésnek igen bonyolult volta folytán, a törvényhozási uton való rendezés, az ezzel szükségképpen járó merevségnél fogva, különösen most, amikor a háboru egészen különleges jelenségeket vetett felszínre, célszerűnek nem mutatkozik, a kormány egy olyan kellő erkölcsi súlylyal és anyagi eszközökkel rendelkező pénzüntézet központ létesítésének a tervével foglalkozik, amely képes legyen önkormányzati alapon megoldani, vagy legalább megindítani a pénzüntézet reformot, a későbbi időknek tartatván fenn annak az eldöntése, hogy az így szerzendő tapasztalatok alapján van-e szükség bizonyos törvényhozási intézkedések foganatosítására is.

A „Pénzüntézet Központ“ tervezete a pénzügyminiszteriumban elkészülvén, azt a kormány ezennel a nyilvánosságra hozza, hogy ahhoz az összes érdekkörök és a közgazdasági kérdésekkel foglalkozók hozzászólhassanak.

Amint értesülünk, a pénzügyminiszter ezt a tervezetet, amely véglegesnek semmiképpen sem tekintendő, még a parlament legközelebbi összeülése előtt, széleskörű szaktanácskozmány tárgyává óhajtja tenni.

E szaktanácskozmányon és a terv publicistikai bírálata során felmerülő eszmék és javaslatok figyelembevételével fogja azután a pénzügyminiszter kidolgoztatni a „Pénzüntézet Központ“ alapítási tervezetét és alapszabályait és fogja felhívni a magyar szent korona országai területén részvénytársasági alapon működő összes pénzüntézeteket az alapításban való részvételre.

Ugy, hogyha az alapításban való részvételre kellő számú pénzüntézet jelentkezik, s ha ekkorára a törvényhozás a legközelebbi összeülő országgyűléstől kérendő szükséges felhatalmazásokat megadja, a Pénzüntézet Központ még a nyár előtt meg fog alakulhatni.

A pénzügyminiszteriumban kidolgozott tervezet lényege az, hogy a pénzüntézetek egy szövetkezeti formában létesítendő oly autonóm szervvel bíriának, amelynek feladata a tagjai sorába lépő pénzüntézetek kellő irányításával s a kisebb tőkével működők ellenőrzésével odahatni, hogy tőkeerejükkel

◆ Szerdán, azaz március 31-én nyílik meg a fényesen átalakított, ujonnan berendezett

Szövetség Nagykávéház

◆ a Fekete-házban (Haggenmacher-sör csarnok mellett). :: Tisztelettel Grünbaum Izidor. ◆